

Milyen okból?²³

Sokféle oka lehet annak, ha egy magzat vagy újszülött nem marad életben. Az okok egy része a fogamzást megelőző időszakból ered, más részük a várandósság alatt keletkezik, és ritkán a születés alatt és azt követően is felléphet olyan ok, amely a baba halálához vezet.

A születés körüli halálozások túlnyomó többségének (kb. 99 %-ának) okát az ún. „perinatális szakban keletkező állapotok” és a veleszületett rendellenességek teszik ki. Ezen betegségek és rendellenességek általában a várandósság alatt alakulnak ki.

Összegezve a fentieket elmondhatjuk, hogy évente kb. 10 nő hal meg a várandósságával és szülésével összefüggő ok következtében, akik közül 3 életben maradna, ha megfelelő ellátásban részesülne. A 10-ből 3 nő toxémia miatt veszti életét, a többiek esetében az ok: elvérzés, trombózis, kardiológiai betegség. Azt is kijelenthetjük, hogy a babák leginkább a perinatális szakban keletkező légzési, illetve kardiovaszkuláris rendellenesség, koraszülöttség, valamint veleszületett rendellenességek miatt halnak meg.

2. Lehetséges problémák a várandósság és a szülés során²⁴

Koraszülés, terminus-túllépés és túlhordás, a méhlepény rendellenességei, fekvési, beilleszkedési, forgási és tartási rendellenességek, fájásgyengeség, elégtelen tángulás, téraránytalanság, ikerterhesség, lombikbébi... Van olyan, hogy egy baba nem tudja, mikor kell elindulnia, s a szülés túl korán indul meg, vagy éppen nem indul meg időben? Vajon csak koponyavégű helyzetben levő babát lehet épségben világra hozni? Vajon egy kicsi nő meg tud-e szülni egy nagy babát? Miért kell az ikrek nagy részét császármetszéssel világra segíteni? Miért javasol sok orvos császármetszést mesterséges megtermékenyítéssel fogant gyermek esetében? És létezik olyan, hogy egy nő elkezd vajúdni, aztán csak nem tángul, „nem elég hatékonyak” a méhösszehúzóerői, így segítség nélkül nem jönne ki (épségben) a magzat?

E fejezet megírásának végére érve olyan érzésem lett, mintha két szemüveg feküdné előttem az asztalon, és egyszerre csak az egyiket vehetném fel, ha a várandósságot és a szülést szeretném alaposabban szemügyre venni. Az egyik szemüvegen át kockázatokat, veszélyforrásokat, rendellenességeket, elakadásokat látok, amelyeket jobb megelőzni, felderíteni, monitorozni, kezelni, érdemes készenlétben állni, vizsgálatokat és beavatkozásokat végezni. A másik szemüvegen keresztül nézve a szülés elemi képesség, amelynek tudása a női test és psziché része, természetes élettani folyamat, ami az esetek többségében megtörténik úgy, ahogy meg kell történnie, s a nő részéről nem igényel különösebb tudást, csak annyit, hogy ne kételkedjen magában, s engedje megtörténni a dolgot, a többit pedig bízva a segítőire. Melyik szemüveg mutatja a valóságot? Esetleg mindkettő, vagy éppen egyik sem?

Amennyire törekeny ez a rendszer (a várandósság és szülés egésze), legalább annyira ellenálló is: elég egy vírusfertőzés és károsodhat a magzat, aki ugyanakkor

²³ – Születés körüli halálozások Magyarországon, 2011...
– Gárdos, Joubert i. m. 465-466. o.

²⁴ E részhez fő forrásként az alábbi tankönyveket használtam fel: Pál i. m., Papp i. m.; a további forrásokat külön jelöltem.

sérülés nélkül túlélheti az anya balesetét, számos betegségét. Olvasom bábák beszámolóit, szüléstörténeteket, és elfog a bizonyosság, hogy minden nő tud szülni. Aztán kezembe veszem az orvosi tankönyveket és elborzadok, hogy mennyi veszély fenyegeti a kezdődő, fejlődő életet, s az anyát. És mindkét nézőpont érvényes: az élet erős, szívós, árad, de esendő is. A következtetés (legalábbis a magam számára): nem lehet mindig félni, merni kell élni, bízni az élet, a természet bölcsességében – és olyan segítőköt találni, akikben megbízunk.

Mint fentebb írtam, nem célom, hogy sorra vegyem a várandósság és a szülés valamennyi egészségi-orvosi vonatkozását. Azokat a kérdéseket részletesebben tárgyalom, amelyekről azt gondolom, hogy esetükben az orvosok gyakran egy-egy megszokott, bevett megoldás felé terelik a várandósokat, anélkül, hogy alternatívát keresnének, illetve kínálnának nekik.

2.1. Vetélés, koraszülés

Egy szülészeti tankönyvből idézek: „*Nem tudjuk, miért alakul ki koraszülés, vetélés, erre csak teóriák vannak.*”²⁵ „*Ma még a szülés megindulásának pontos oka sem tisztázott.*”²⁶

2.1.1. Vetélés

A vetélés kapcsán csupán két kérdésre térek ki röviden, ezek pedig: a vetélés és a koraszülés közötti különbségtétel gyakorlati jelentősége, valamint az ún. természetes vetélés.

Vetélés vagy koraszülés?

Spontán vetélésnek azt nevezzük, ha a terhesség a betöltött 24. terhességi hét²⁷ előtt szakad meg. Ha azonban a baba nagyobb, mint 500 gramm, illetve bármilyen életjelenséget mutat a szülés 24. hét előtti megindulásakor, akkor világrajöttét a terhesség korától függetlenül szülésnek tekintik. Miért fontos ez a különbségtétel? Azért, mert ritkán ugyan, de **a nagyon korán elinduló magzat is lehet életképes, és nem mindegy, hogy a szülés során miként – abortumként vagy magzatként – tekintenek rá,** milyen beavatkozásokat végeznek vagy nem végeznek el az érdekében.

Egy, a 23. héten elindult baba anyukája egy internetes csoportban kért biztatást (amellett persze, hogy bement a kórházba), amikor már több napja vérezgetett és görcsölt a hasa:

²⁵ Papp i. m. 252. o.

²⁶ Papp i. m. 286. o.

²⁷ A félreértések elkerülése végett tisztázuk a terhességi hetek jelölését: a magyar nyelv szabályai szerint a 40. hét azt jelentené, hogy 38 hét + 1 nap elteltével a várandósság 39 hét óta „kezd tartani”, vagyis a 40. hétbe lépett. Ettől eltérően a szülészeti nyelvhasználatban a 40. hét 40 hét + 0 naptól 40 hét + 6 napig tart. A betöltött 40. hét jelentése: 40 hét + 0 nap. Ha pedig ilyet olvasunk: „38+5 hetes vagyok”, azalatt 38 hét + 5 nap értendő.